

Marten Toonder

Meer avonturen van Tom Poes

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2015

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM | ANTWERPEN

Tom Poes en het verdwijneiland

Het aardige van de oudste verhalen van Tom Poes is dat er aflevering na aflevering wel een personage opduikt dat in het vervolg regelmatig zal terugkeren. In dit zesde verhaal maken we kennis met kapitein Wal Rus en zijn schip de Albatros. Marten Toonder had wel heel dichtbij een 'varens-gast' als voorbeeld tot zijn beschikking, namelijk zijn vader. Op zijn zeereis naar Zuid-Amerika zal Toonder kennis hebben gemaakt met het zakelijke, stoere vocabulaire van een kapitein, dat ook

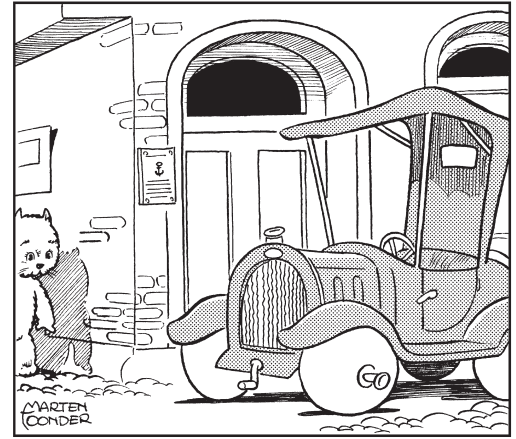
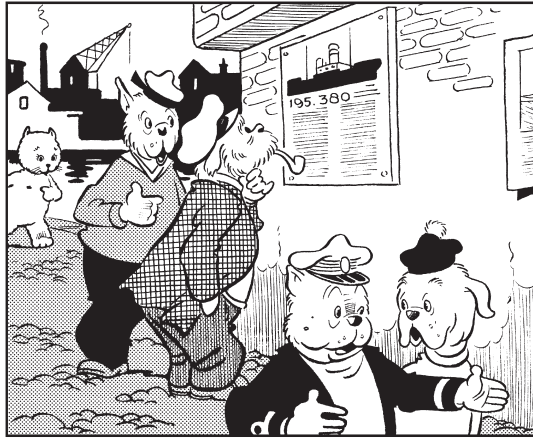
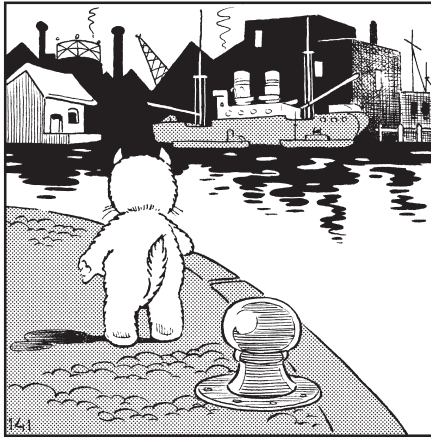
Wal Rus vanaf het begin kenmerkt.

Het uiterlijk van Wal Rus is in dit verhaal een eerste versie, de karakteristieke grote snor ontbreekt nog. Maar origineel bulderen doet de ruige kapitein vanaf het begin: zijn ontvoerders worden voor 'zachtgebakken slootspieringen' uitgemaakt.

De tweede nieuwe figuur is de demonische professor Joachim Sickbock. In dit verhaal is hij de uitvinder van een magneeteiland. Sickbock is altijd bezeten door één obsessie: hij wil een uitvinding gebruiken om te heersen. Zijn 'wetenschappelijke' acties zijn in het verdwijneiland nog grof en weinig subtiel. Toonder schreef en tekende dit verhaal in 1941, toen niet bekend was waar zijn vader zich bevond. Toonder senior was vlak voor de oorlog met onbekende bestemming uit de haven van Rotterdam gevaren. Het motief van verdwijnende schepen kan ermee geassocieerd worden.

Wim Hazeu, biograaf van Marten Toonder

Dit is het zesde avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 141-168. Het verscheen voor het eerst in *De Telegraaf* van 18 oktober 1941 tot en met 19 november 1941. Bij De Bezige Bij werd dit verhaal gepubliceerd als *Het verdwijneiland* (1975) en in de bundel *Avonturen van Tom Poes 10* (2008). Bij Uitgeverij Panda verscheen het in deel 1 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (2002).

Op een keer dat Tom Poes zich erg vervelde, was hij naar Rommeldam gegaan en daar liep hij nu zo'n beetje langs de haven. Ja, dat deed hij graag; hij hield ervan om naar schepen, kranen, pakhuizen en water te kijken. Dat ruikt allemaal naar avontuur en daar gaat niets boven, vond Tom Poes. Toen hij daar zo liep, zag hij aan de muur van een groot gebouw een papier hangen, waar iedere voorbijganger voor bleef staan, om dan hoofdschuddend of met een bezorgd gezicht weer verder te lopen. Nou, je begrijpt dat Tom Poes er ook gauw op afging.

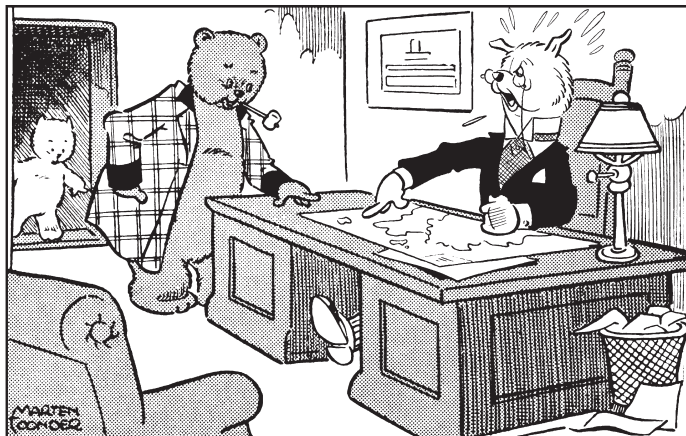
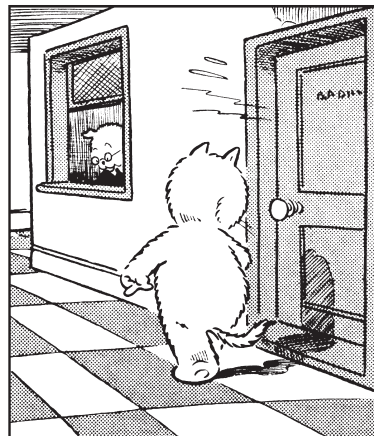
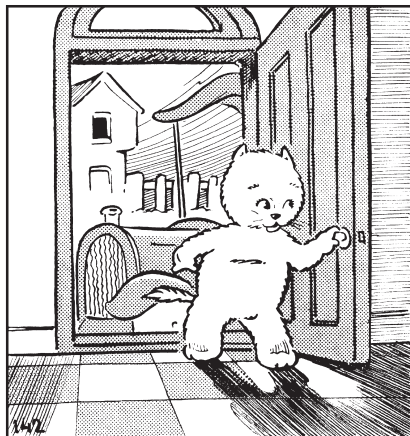
“De Potvis is het zevende schip dat in één maand tijds spoorloos

verdwenen is”, las hij. “Er zijn nog sos-seinen ontvangen, waaruit bleek dat de Potvis zich drie graden ten zuiden van het eiland Westbergen bevond, ongeveer waar de Stormklip ligt.”

Tjonge, dacht Tom Poes, terwijl hij verder liep. Zeven schepen in één maand. Wat moet het daar slecht weer zijn. Ik ben blij dat ik geen zeeman ben.

Toen zag hij ineens voor een grote deur de Oude Schicht staan.

Wat doet heer Ollie hier? dacht Tom Poes. Dit is het kantoor van rederij Bruin, Bruin en Bruin. Wat heeft heer Ollie hier te zoeken?

- 10 Daar wil ik meer van weten, dacht Tom Poes bij zichzelf, en hij stapte het kantoor binnen. Hij had nog maar een paar passen in de brede gang gedaan, of hij hoorde achter een deur de stem van heer Bommel, die heel druk met iemand aan het praten was. De stemmen klonken zo luid en zo erg door elkaar heen, dat Tom Poes vlug de deur opendeed om naar binnen te gaan.

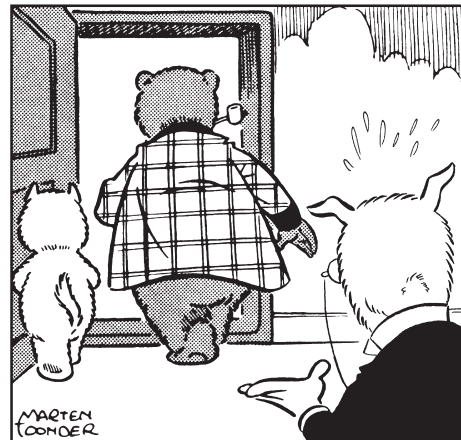
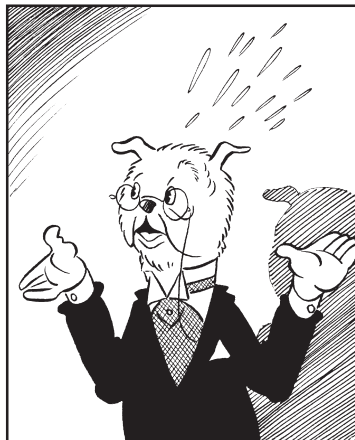
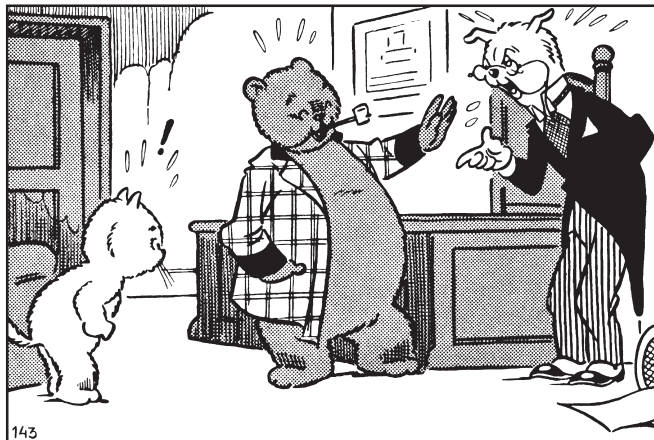
Ze hebben vast ruzie, dacht hij. Misschien kan ik heer Ollie helpen.

Maar dat was toch niet waar, hoewel het niet veel scheelde. De heer Bruin, de reder, sloeg met z'n vuist op het bureau en riep: 'Ik laat niet een van mijn schepen meer in de richting van het eiland Westbergen

varen. Zeven van mijn schepen zijn niet meer teruggekomen. Nee, meneer, veiligheid komt op de eerste plaats. Dat is het motto van onze zaak; al sinds de oprichting van de Oostindische Compagnie!'

'Kom, kom, waarde vriend,' zei heer Bommel. 'Wat wilt u dan? Er moet toch iets gedaan worden. Hoe heb ik het nu. Nee, m'n waarde heer Bruin. Er moet een onderzoek ingesteld worden, en dat zal ik op me nemen. Deze zaak is een Bommel waardig!'

Tom Poes had met open mond staan luisteren, en hij dacht: Wat is heer Ollie nu weer van plan?

Tom Poes was wat dichterbij gekomen, maar heer Bommel en reder Bruin hadden het zó druk, dat ze hem niet opmerkten.

‘U bedoelt het misschien goed, meneer Bommel,’ zei de reder, ‘maar ik breng niet een van mijn schepen meer in gevaar, en...’

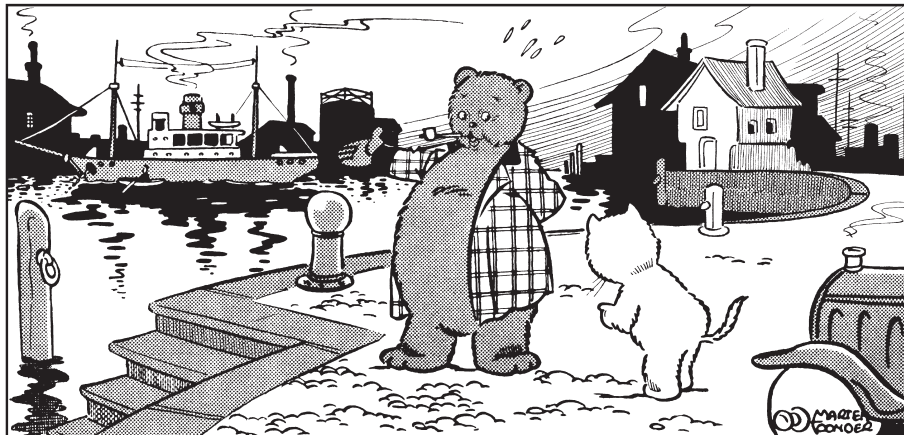
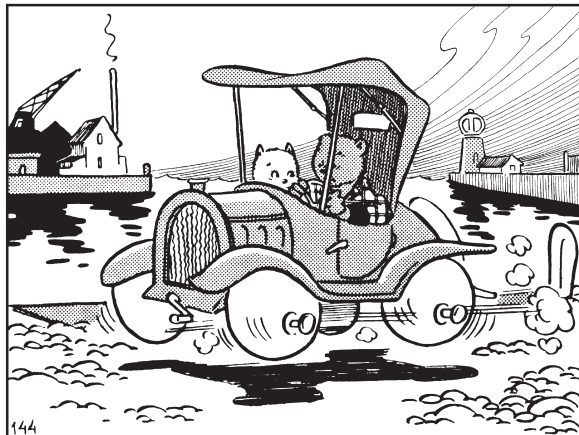
‘Waarde heer Bruin,’ riep heer Ollie. ‘Weet tegen wie u spreekt! Een Bommel duldt geen tegenspraak. Ik huur dat schip van u dat nu in de haven op vertrek ligt, en ik vaar met dat schip naar de Stormklip, om daar een onderzoek in te stellen. Ja, daar kijkt u van op, hè? Een persoonlijk onderzoek, waarde heer. En dan geef ik u mijn kasteel, slot Bommelstein, in onderpand. Dus als ik niet terugkeer, waar na-

tuurlijk geen sprake van is, zult u de eigenaar van mijn kasteel zijn. U kunt het dan voor mijn part Bruin, Bruin en Bruinstein noemen, dat moet u zelf maar zien.’

Reder Bruin keek heer Ollie wanhopig aan en hij zei zuchtend: ‘Ja, als u er op staat dat u mij uw kasteel als onderpand geeft, vind ik het goed. Maar ik heb u gewaarschuwd, meneer Bommel. En bedenk dat u de verantwoording voor de bemanning heeft.’

‘Dat is dus afgesproken,’ zei heer Bommel. ‘Maakt u de papieren maar in orde, dan vertrek ik direct.’

Toen keerde heer Ollie zich om, en Tom Poes liep achter hem aan.

- 12 'Zo, Tom Poes, dat is geregeld,' zei heer Bommel toen ze buiten stonden. 'Stap in, jonge vriend, we gaan naar mijn schip. We gaan varen! Kom mee, we moeten opschieten.'

Heer Ollie gaf flink gas en de Oude Schicht schoot met een vaart langs de haven. Het ging hobbeldebobbel over de ronde keien en Tom Poes kon heer Ollie maar net verstaan.

'Wedden dat ik al die schepen weer terugvind!' schreeuwde heer Ollie. 'Het is maar goed dat ik ervan hoorde. Dat zaakje zal ik eens opknappen en jij gaat me helpen, Tom Poes! Zo, we zijn er al.'

Heer Bommel remde uit alle macht, voordat Tom Poes nog iets kon zeggen. De Oude Schicht stond met een ruk stil en heer Ollie wees trots naar de overkant.

'Kijk,' zei hij, 'daar ligt de Vliegende Walvis. Dat is het schip dat ik

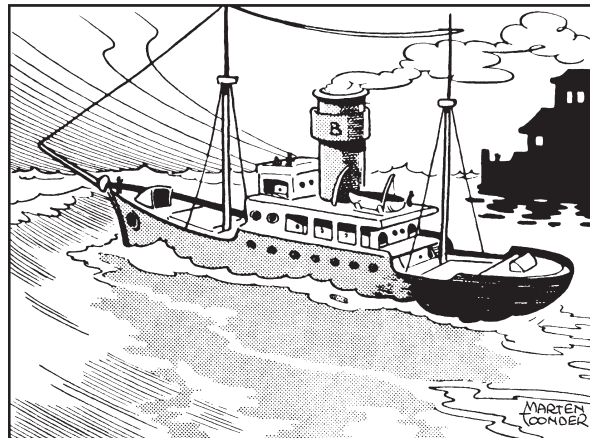
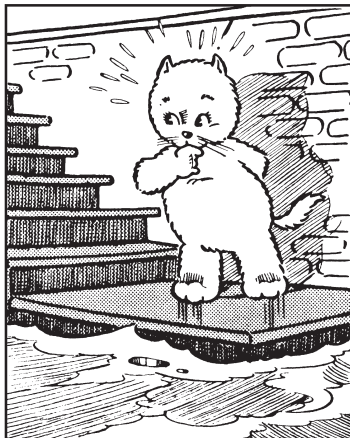
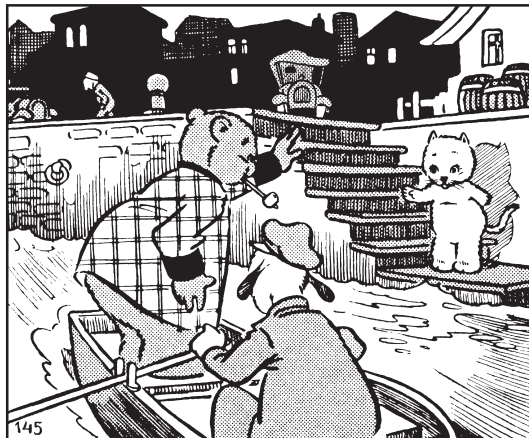
gehuurd heb. Ziet er goed uit, hè?' Hij stapte uit en liep naar de kant.

'Ja,' zei Tom Poes, die achter hem aanliep. 'Het lijkt me een goed schip. Maar toch ga ik niet mee.'

'Wat?' vroeg heer Bommel. 'Ga je niet mee? Ik heb je toch wel goed verstaan, jonge vriend? Maar dat moet een vergissing zijn!'

'Nee, heer Ollie, ik meen het,' zei Tom Poes. 'Ik blijf hier aan de wal, want ik heb er geen zin in om in een vliegende storm op de klippen te lopen. Hier aan land zijn avonturen genoeg. Reuzen en tovenaars en dieven...'

'Wel sapperloot,' zei heer Bommel. 'Je valt me tegen! Maar als je niet wilt, kan ik er ook niets aan doen. Blijf dan maar hier en zorg goed voor de Oude Schicht.'

Heer Bommel werd met een roeiboot van de kant gehaald en hij zwaaide naar Tom Poes, die beneden aan de kadetrap stond.

‘Weet je zeker dat je niet meegaat?’ riep heer Bommel nog. ‘Ik weet het zeker, heer Ollie,’ riep Tom Poes terug. ‘Tot ziens! Zult u voorzichtig zijn?’

‘Laat dat maar aan mij over!’ schreeuwde heer Bommel. ‘Een Bommel is altijd voorzichtig!’

Tom Poes bleef alleen achter en hij voelde zich niets prettig.

Had ik nu tóch niet mee moeten gaan? dacht hij. Het lijkt me gevaarlijk wat heer Ollie gaat ondernemen. Wie weet of ik hem ooit weer terugzie. Maar een besluit is een besluit!

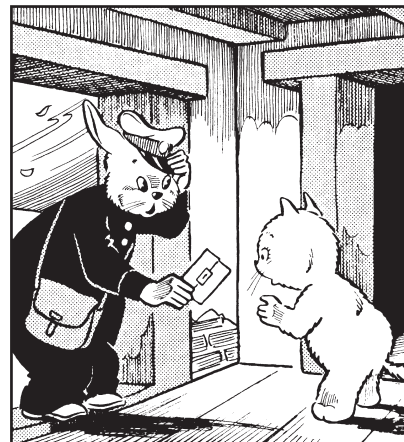
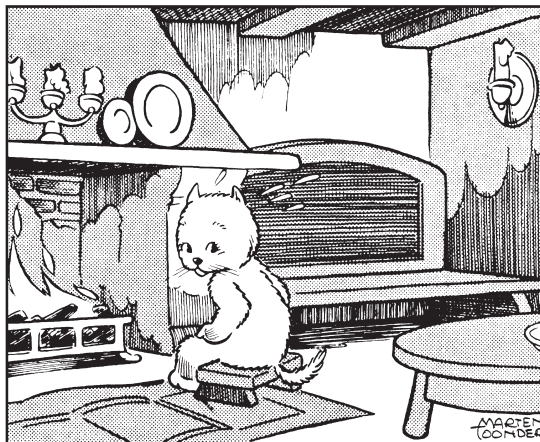
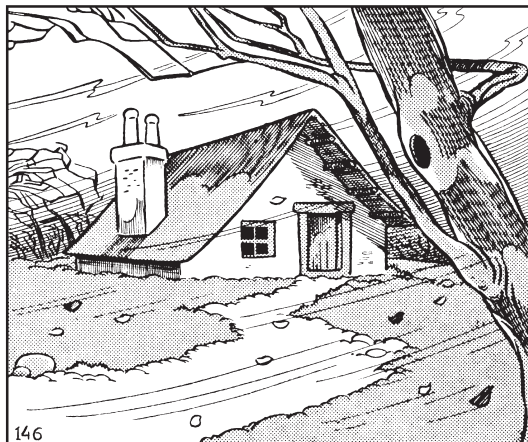
Intussen was heer Bommel van de roeiboot op de Vliegende Walvis gestapt en het duurde niet lang of het schip voer de haven uit en koos het ruime sop. Tom Poes stond nog op het uiterste puntje van de kade om naar heer Ollie te zwaaien en hij werd steeds bezorgder, hoe verder het schip wegvoer. Maar heer Bommel had geen zorgen.

Hij zong een vrolijk zeemanslied:

‘Varen ahoi! Pom, pom,

Dat is er mijn lust! Pom, pom...’

Zo verdween hij uit het gezicht en Tom Poes bracht de Oude Schicht in een garage en ging naar huis.

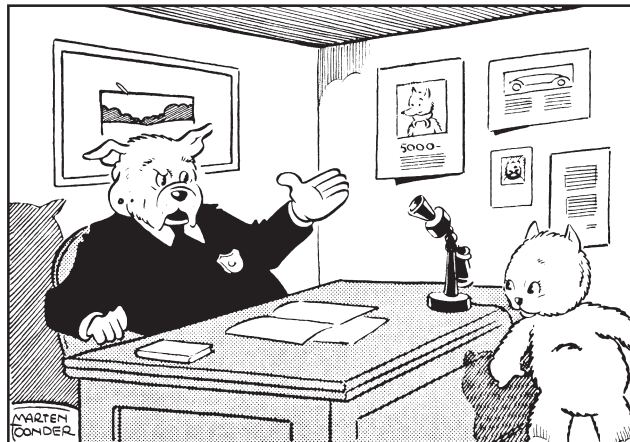
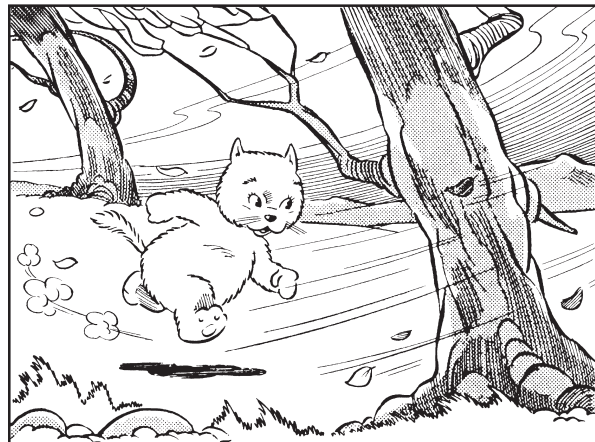
- 14 Het was een paar dagen later, toen er een fikse najaarsstorm kwam opzetten. De laatste blaadjes dwarrelden van de bomen en de wind loeide door de schoorsteen van Tom Poes' huisje. Het was zo kil dat Tom Poes al een vuurtje aan had gemaakt en terwijl hij daar zo bij zat en de storm om het huis hoorde jagen, dacht hij aan heer Bommel, die in deze storm op zee voer. Hij had er helemaal geen rust bij en hij had al lang spijt dat hij niet mee was gegaan. Het zou nu niet lang meer duren of de Vliegende Walvis zou de Stormklip bereiken.

En dan met zo'n storm... En juist toen Tom Poes daar zo over zat na te denken, werd er op de deur geklopt. Hij deed open en zag toen Lampe Lapoor op de drempel staan.

'Een telegram,' zei die.

'Een telegram?' herhaalde Tom Poes en hij schrok heel erg. 'Wat kan dat zijn? Zou er iets gebeurd zijn?'

'Ik weet het niet,' zei Lampe Lapoor. 'Het is misschien het beste dat je het openmaakt en het leest, Tom Poes.'

Tom Poes maakte het telegram open en las: “Kom onmiddellijk! Ollie B. Bommel in gevaar! Bulle Bas, commissaris.”

Je begrijpt dat Tom Poes schrok.

Daar heb je het al, dacht hij. Heer Ollie in gevaar!

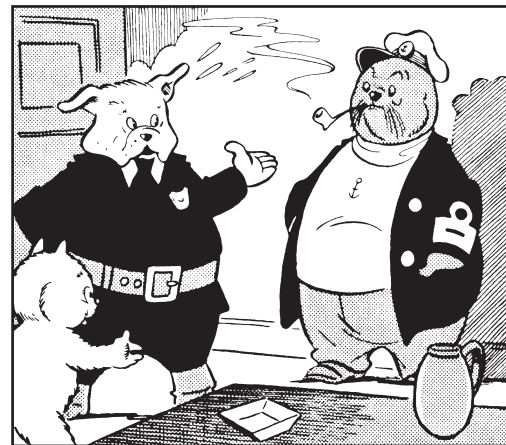
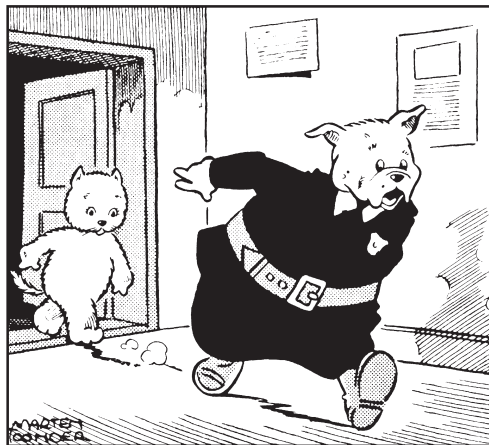
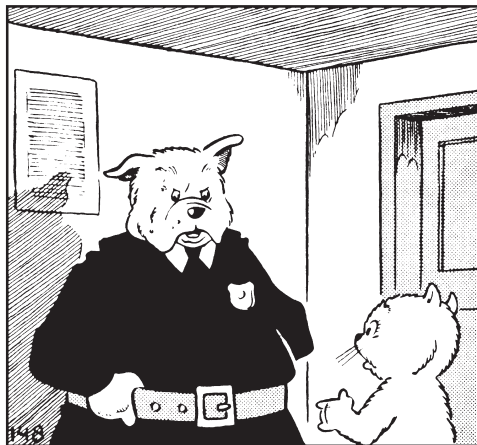
Nog nooit had Tom Poes zo hard gelopen. Hij vloog haast over de weg en hij was dan ook al snel bij commissaris Bulle Bas.

‘Dag, commissaris,’ hijgde Tom Poes. ‘Wat is er met heer Ollie gebeurd?’

‘Ja, hm,’ zei Bulle Bas, ‘ziet er lelijk uit. Ik geloof dat er nu werkelijk

iets gedaan moet worden. Zo kan het niet langer meer. Het is te gek dat er nu al bijna acht schepen zijn, waarmee op dezelfde plek iets gebeurd is. Hm... heb een sos ontvangen van de Vliegende Walvis. Ja, en ik kan geen mannen de zee op sturen. Daar is de politie niet voor. Maar ik heb een goede kennis, de kapitein van de Albatros. Die heeft al vaker iets voor me opgeknapt. En omdat jij dat ook weleens gedaan hebt, dacht ik...’

‘Prachtig, commissaris!’ riep Tom Poes. ‘Waar is die kapitein? Kunnen we direct weggaan?’

16 'Ik heb die kapitein al op het bureau laten komen,' zei Bulle Bas. 'Het is een heel flinke zeeman. Als die het niet kan, kan niemand het. Kom maar mee, ik zal je aan hem voorstellen.'

Commissaris Bulle Bas liep naar een aangrenzend vertrek en Tom Poes volgde hem.

'Dit is kapitein Wal Rus. Ben blij dat u gekomen bent, kapitein. Hm... we hebben juist bericht ontvangen van de Vliegende Walvis. Die verkeert in groot gevaar.'

'Goedemorgen,' bromde Wal Rus. 'Ja, ja, het is stormweertje buiten. Zo, zo, dus er is alweer een schip in gevaar. Dat is het achtste schip dus. Mooie boel. Snap er niets van.'

'Nee,' zei Bulle Bas. 'Daarom wilde ik u vragen, of u met de Albatros wilt zien, of er nog iets te redden valt. Tom Poes wil met u mee. Hij is wel handig en zal u misschien kunnen helpen.'

'Zo, is dat Tom Poes?' bromde Wal Rus. 'Daar heb ik weleens het een en ander van gelezen.'

'Heer Ollie is op de Vliegende Walvis,' vertelde Tom Poes. 'Hij is mijn beste vriend en hij moet gered worden. Kunnen we meteen weg-varen, kapitein?'

'Dat is nog eens ergens vaart achter zetten,' zei de kapitein goedkeurend. 'Daar houd ik van.'